

РЕЦЕНЗИЯ

От: КИРИЛ ЗЛАТКОВ – български художник, завършил Националната художествена академия, специалност Графика. Занимава се с различни видове изкуства, като през последните години фокус на дейността му са книгите – оформление, типография, илюстрация, шрифт.

Относно: рецензия на авторски проект “Почеркът на Васил Левски като дигитален шрифт”

Автор на шрифта: СТЕФАН ПЕЕВ – специалист - филолог с повече от 20 години опит в издателската дейност, графичния дизайн и типографията, собственик и управляващ директор на издателство „Контекст“.

Шрифтът, базиран на почерка на Васил Левски, създаден от Стефан Пеев, е важен културен факт за съвременното ни общество. Писмените документи в наследството на Левски са национално съкровище, чиято стойност е зависима от присъствието им в културната и визуалната ни памет. Дигиталният съвременен живот на писмеността поставя много изисквания към вида на историческите документи, особено когато те са жива част от образованието ни. Показвайки в най-различни печатни и електронни медии послания с почерка на Левски, правим въздействието на думите му много по-силно, защото почеркът на всеки човек е специфичен образ на характера на личността. Почеркът пренася неизбежно всички качества и особености на личността Левски и прави познаването му пълноценно.

Навсякъде в музеи и библиотеки, където най-често можем да видим репродукции с почерка на Левски, естетическият вид на документите прави много силно впечатление. Често можем да срещнем мнението, че Левски е пишел най-красиво от всички. Почеркът на Левски можем да опишем общо като красив, чист и хармоничен. Формите на буквите и подреждането им на редовете са типични за стиловете почерци през втората половина на 19 век. Но трябва да се отбележи и, че почеркът на Левски има силен и овладян характер с много интересна и богата вътрешна динамика, излизаща извън стандартния канцеларски краснопис. Главните и редовните букви имат еднакъв и силен наклон, около 50–60 градуса, което създава динамична обща писмена картина, но не пречи на четивността. Сравнително ниската височина на редовните букви създава ясен силует на думите и редовете, а ритмичните и динамични горни дължини, излизащи в щедрите междуредия придават изтънчен и емоционален калиграфски вид на почерка. Това е много добре отразено в шрифта на Стефан Пеев. И в оригиналния почерк на Левски, и в шрифта по него правят впечатление изключително красивите калиграфски форми на повечето главни букви, особено А, Б, В, Г, К, П и Р. Редовната и главната К имат близки форми. Една интересна особеност на почерка на Левски е акцентирването на някои от първите букви на думите, някои начални

знаци в думите са по-големи и по-високи от обичайните, понякога и с по-различни форми. Това придава интересен ритъм на редовете и обръща по-силно вниманието на четящия върху артикулирането и важността на всяка дума. Редовните п и т имат надреден акцент, а ш, разграничителен акцент под линията на реда, типичен за писането с остро перо, помагаш за различаването на буквите в еднообразния ритъм тънко-дебело. Тези акценти са се запазили и днес като официален стандарт в курсивните начертания на азбуките на Сърбия, Северна Македония и други страни, използващи кирилица, но не и у нас, въпреки че и днес можете да ги видите в почерците на възрастни образовани хора. Всъщност днес все по-рядко можете да видите въобще писане на хартия. Цивилизацията се разделя с всекидневното писане на ръка. Това е процес, започнал през миналия век, но катализиран изключително мощно от touch-screen устройствата, които ползваме в ежедневието си от 2008 г. насам. Колкото и да се задълбочи раздялата на човека с писането на ръка, азбуките и буквите им ще продължат да съществуват, защото четенето на текстове, макар и на различни видове екрани е ключ към най-прекия ни достъп до информация и знание, и въобще до общуване. Процесът на четене като психо-физиологична дейност все още остава непроменен.

Избраните от Стефан Пеев образци на почерка на Левски са много добър баланс между динамиката на ежедневно писане, което е по-функционално и по-овладяния и официален стил на някои писма. Мъдро е оставил настрана почерка на Левски от Тефтерчето, където буквите са малко по-близо до функционалния бързопис, за сметка на по-ясни и красиви примери. Задачата да се изберат репрезентативни за стила на почерка буквени форми измежду вариантите в различните образци е много сложна, но авторът на шрифта се е справил чудесно. OpenType функционалностите на съвременните шрифтове позволяват вариативност на знаците в един и същи шрифт. Стефан е включил множество контекстуални лигатури и алтернативни знаци, както за главните, така и за редовните букви, което обогатява шрифтовата картина и може да доближи текстове, набрани с шрифта до богатия характер на живото писане на Левски. Тези функционалности на шрифта, разбира се, са достъпни за по-опитни дизайнери, но и базовият вариант на шрифта е достатъчно богат и носи характера на оригиналните писма на Левски.

Шрифтът по почерка на Левски е много важен инструмент в ръцете на музейните работници, оформителите и дизайнерите. Служейки си с него, българите ще поддържат словото на Левски живо по много по-пълноценен начин. Така ще направим още една крачка към близостта с голямата личност Васил Левски.

30.12.2020
гр. София

Рецензент:
/Кирил Златков/